

DIVLJI EROS

E r o t s k e p r i č e

priređila Ljubica Arsić

Laguna

Copyright © 2011 ovog izdanja, LAGUNA

EDICIJA
TALASI

DIVLJI EROS

SADRŽAJ

Sava Damjanov, PREOBRAŽAJI.....	11
*	
Ijan Makjuan, MEĐU ČARŠAVIMA..... (prevela s engleskog Vladislava Ribnikar)	19
Ginter Gras, ZAZIDAN..... (preveo s nemačkog Zlatko Krasni)	39
Daina Čavijano, NAŠA ZMIJOLIKA GOPA..... (prevela sa španskog Danijela Pejčić)	43
Vladimir Sorokin, SAN..... (prevela s ruskog Mirjana Grbić)	49
Marsel Zang, ODMOR..... (prevela s francuskog Vesna Cakeljčić)	57
Milan Kundera, LAŽNI AUTO-STOP..... (preveo sa češkog Aleksandar Ilić)	67
Robert Valzer, KLA VIR..... (preveo s nemačkog Nikola B. Cvetković)	89

Efraim Medina Rejes, MOJA KARA I JA.....	91
(preveo sa španskog Branko Anđić)	
Pjer Luis, S LJUBAVNIKOM.....	103
(prevela s francuskog Aleksandra Mančić)	
Dajana Šumperlen, JEZIK TELA.....	105
(prevela s engleskog Nadežda Obradović)	
Hulio Kortasar, ŠIJA CRNE MAČKICE.....	113
(preveo sa španskog Branko Anđić)	
Viktor Jerofejev, SEKS KAO SPORT.....	129
(prevela s ruskog Natalija Nenezić)	
Alfonz Talamon, LJUBAVNICA MOGA OCA.....	133
(preveo s mađarskog Sava Babić)	
Beverli Farmer, ŽENA CRNE KOSE.....	147
(prevela s engleskog Nadežda Obradović)	
Huan Manuel de Prada, KROTITELJKA LAVOVA.....	157
(prevela sa španskog Aleksandra Mančić)	
Đunićiro Tanizaki, MAJSTOR TETOVIRANJA.....	161
(preveo s japanskog Dragan Milenković)	
Toj Derikot, VIBRATOR.....	171
(prevela s engleskog Ljubica Arsić)	
Valter Bauer, GRAD KOJI NAJBRŽE RASTE.....	175
(preveo s nemačkog Nikola B. Cvetković)	
Tenesi Vilijams, JABUKA NA DAR.....	179
(preveo s engleskog Vojo Šindolić)	
Jegor Radov, ŽENJINI ZVEZDANI TRENUI.....	189
(prevela s ruskog Mirjana Grbić)	
Frideš Karinti, LJUBAV.....	199
(preveo s mađarskog Sava Babić)	

Lurdes Ortis, ALISA.....	207
(prevela sa španskog Aleksandra Mančić)	
Frenk Murhaus, NEOBELODANJENA PRIČA.....	217
(preveo s engleskog Milisav Savić)	
Oskar de la Borbolja, RADIOGRAFIJA LJUBAVI.....	223
(prevela sa španskog Danijela Pejčić)	
Viki Vidikas, NESAVRŠEN PORTRET.....	235
(preveo s engleskog Milisav Savić)	
Zvonimir Majdak, LIPOV CVIJET.....	241
Antonieta Madrid, KOKTEL OD RAKOVA.....	247
(preveo sa španskog Denzil Romero)	
Ismat Čugtaj, POKRIVAČ.....	251
(prevela s engleskog Nadežda Obradović)	
Džon Apdajk, NAGOST.....	263
(preveo s engleskog David Albahari)	
Ištvan Erkenj, REKVIJEM.....	273
(preveo s mađarskog Sava Babić)	
Vladimir Nabokov, BAJKA.....	295
(preveo s ruskog Zoran Đerić)	
Edvidž Dantika, NOĆNE ŽENE.....	311
(prevela s engleskog Nadežda Obradović)	
Ana Roseti, PRSTEN I BAJANJA.....	317
(prevela sa španskog Aleksandra Mančić)	
Kolin Dž. Makelroj, IMODŽEN.....	331
(prevela s engleskog Nadežda Obradović)	
Krista Rajnig, ŽIVOTNI PUT JEDNOG OCA.....	341
(preveo s nemačkog Nikola B. Cvetković)	

Inez Baranej, UDEO SEKSA.....	345
(prevela s engleskog Nadežda Obradović)	
Čarls Bukovski, MUDA.....	351
(preveo s engleskog Flavio Rigonat)	
Antonio Skarmeta, FINALE TANGA.....	359
(prevela sa španskog Ljiljana Popović Anđić)	
Isak Baševiš Singer, TEJBELE I NJEN DEMON.....	365
(prevela s engleskog Ljubica Arsić)	
Gustavo Luis Karera, DOĐI, NAZARENO.....	379
(preveo sa španskog Denzil Romero)	
M. Nurbes Filip, PRIVRŽENOST TVRDOM.....	395
(prevela s engleskog Nadežda Obradović)	
Ani Simon, PRIZOR S KRAJA POSLEPODNEVA JEDNOG KIŠNOG APRILSKOG DANA....	401
(prevela s francuskog Vesna Cakeljić)	
Andrea Maturana, SASTANAK.....	405
(prevela sa španskog Danijela Pejčić)	
Klod Pižad-Reno, KUĆNI POSLOVI.....	413
(prevela s francuskog Vesna Cakeljić)	

Sava Damjanov
PREOBRAŽAJI

- Tanji, u ime Onog preobražaja...

...Bio sam zatočenik sna, bio sam žena. Bio sam princeza, lepa razuzdana Princeza koja je svake noći začinjala čedo sa stotinak svojih ljubavnika. Bio sam telo, Telo koje osluškuje samo glas svog srca, Telo koje oseća i prati samo tamni ritam svoje podsvesti. I bio sam majka, Majka praroditeljka svetova, Majka i rođenog i nerođenog deteta, Deteta koje sam bio Ja...

...Bio sam zatočenik sna, bio sam žena. Neko je ulazio u mene, neko je bolno osvajao moju utrobu, neko je prosipao svoje hladno seme koje mi je darivalo strepnju, nemoć, užitak. Neko je ostavljao svoj demonski trag u meni, neko se hranio mojim mesom, neko je svojim prstima, svojim zubima, svojim jezikom ispisivao nepoznata slova, nepoznate reči na mojoj koži, na mojim leđima. Neko je ostavljao tajanstvenu poruku onima koji će doći posle. Neko je iskonskim proročkim znakovljem progovarao o meni, o tome Gde se krijem, Sta mi je suština i Ko sam, zapravo, ja...

...Bio sam zatočenik sna, bio sam žena. Zvali su me Prvom i poslednjom, zvali su me Kurvom i sveticom, zvali su me belom neshvatljivom tišinom. Zvali su me palom dušom, koja je izgubila prvobitnu dvopolnost; dušom koja je bludničila i podavala se svakom; dušom koja je napuštajući jednog ljubavnika odmah hitala drugom, da ga u njegovoj postelji služi kao istinskog Gospodara. Zvali su me Onom koja nema svog pravog Muža da je voli, neguje i poštuje, Onom koju svi izdaju i svi su joj neverni, Onom koja uvek na kraju ostaje sama - udovica čiju duboku patnju ne želi da oslušne niko...

*

...Bio sam zatočenik sna, bio sam dete. Dečak ili devojčica, ne znam, ali znam da sam svoje devičanstvo prodao prvom ko mi je ponudio željenu cenu. Dečak ili devojčica, ne znam, ah znam da sam ubrzo postao nadaleko poznat po svojoj razvratnosti i da me je stoga kupio neko veoma moćan. Dečak ili devojčica, ne znam, ali sam tom Moćniku postao rob: činio je sa mnom sve što je poželeo, oplodio mi je usta (verujući da je to deo drevnog šamanskog rituala), davao me je svojim prijateljima koji su strasno uživali u mojim telesnim dražima i mojoj beskrajnoj veštini da drugim telima podarim zadovoljstvo...

...Bio sam zatočenik sna, bio sam dete. Sićušno, malo stvorenje što se instinktom životinje parilo sa bilo kim ko je to hteo ili zahtevao od njega: da, upravo tako – sićušno malo stvorenje koje se parilo, a ne „vodilo ljubav“ ili „odlazilo s nekim u krevet“. Sićušno malo stvorenje čiji su udovi bili sitniji od Udova koji su prodirali u njegovu telo, od Udova koji su ga razarali, od Udova koji su tako nemilosrdno sa

njim izvodili iskonsku Igru. Sićušno malo stvorenje koje je, ipak, zaista čeznulo da bude pokidano, raskomadano, uništeno: takva mogućnost uzbuđivala je to stvorenje do bezumlja...

...Bio sam zatočenik sna, bio sam dete. Zračak svetlosti u plimi metafizičke noći, bleštava nesreća koja je tražila drugu nesreću, pošto je osećala da dve nesreće čine jednu Sreću: kao u matematici gde minus i minus daju plus, kao u stapanju boja kad žuta i crvena daju narandžastu; kao u Ljubavi, uostalom. Zračak svetlosti u plimi metafizičke noći, zračak svetlosti potpuno svestan svoje dramatične telesnosti i tu dramu uistinu živi. Zračak svetlosti u plimi metafizičke noći, zračak svetlosti večno zapitan, večno u traganju za Nečim, u večnom Nemiru...

*

...Bio sam zatočenik sna, bio sam hermafrodit. Bio sam sopstveni muž i sopstvena žena u isti mah, voleo sam samog sebe i voleo sam se sa samim sobom. Bio sam strastveni poklonik vlastitih dojki, iz kojih je teklo mleko namenjeno novorođenčadi što sam ih napravio sa samim sobom: napravio sam ih u grčevitom zagrljaju sa samim sobom, u zanosu koji se – možda – može porediti sa ljubavnim zanosom bogova. Bio sam ljubavnik koji je poljupcima pokrivao sve otvore svog tela, i ne samo otvore nego i njegove ostale delove...

...Bio sam zatočenik sna, bio sam hermafrodit. Ako bi me moja ženska priroda ljubomorno upitala zašto mnogo više volim onu mušku, odgovarao bih joj: „A zašto tebe ne volim kao što volim muškarca u (i na) sebi?“ Ako bi me to isto zapitala moja muška priroda, naime, zašto više volim

onu žensku, dobijala je identičan odgovor. Ako bi me, pak, neko pitao ko mi je suprug, odgovarao bih mu da je moj suprug zapravo moja supruga i da stvarajući potomstvo činimo ono što je činio sam Bog. Ako bi neko zatražio da pojasnim to, govorio sam da je božja priroda (na ma kojeg se Boga ovo odnosilo) u biti hermafrodiška, da sadrži i muški i ženski princip, pa je stoga u jednom specifičnom teološko-erotskom smislu samodovoljna i samostvarajuća...

...Bio sam zatočenik sna, bio sam hermafrodit. Jedanput sam imao ljubavnika, drugi put ljubavnicu; nisam morao da ih imam, a mogao sam ih imati još više. Jedanput je moje srce bilo ranjeno: bol koji sami sebi nanosimo ranjava više od onoga koji nam nanose drugi, a ovaj moj – naravno – naneo sam sebi ja lično, ulazeći svojim muškim delom duboko u matericu mog ženskog dela, pri čemu je taj surovi ples ovaj put trajao satima. Jedanput je moj ženski deo odbio da vodi ljubav i to me je (tj. moj muški deo) bacilo u depresiju koja bi se možda završila samoubistvom da se tome nije protivio upravo njen krivac – moj ženski deo. Jedanput sam pozeleo da se razdvojimo, da živimo kao svi drugi ljudi sa identitetom pola, ali je taj rastanak onemogućila Ljubav, Ljubav koja nas je sjedinjavala onako kako nikada, čak ni u bajci, nisu bili sjedinjeni neki ljubavnici: verno, do groba, ali i večno, u grobu i na onom svetu...

*

...Bio sam zatočenik sna, bio sam embrion. Slušao sam majčino srce dok sam spokojno počivao u njenoj utrobi, dok sam zaštićen plivao u njenim toplim sokovima. Slušao sam buđenje svojih čula, dodirivao i milovao sve ono na meni i oko mene što mi je donosilo fizičku radost, gutao

sam tečnost iz koje sam nastao i koja je sada za mene predstavljala najuzvišeniju slast. Slušao sam zvuke koji su značili da moj otac uzima moju majku: ti zvuči kao da su uzimali i mene, ti zvuči kao da su i mene punili onim vrelin, pulsirajućim mesom koje je tako moćno ispunjavalo moju majku iznutra...

...Bio sam zatočenik sna, bio sam embrion. Sklupčani embrion koji se zadovoljava samim sobom, ali i telesnim dodirima, telesnim drhtajima svoga oca i svoje majke: svaki njihov orgazmički grč bio je i moj, svaki njihov uzdah strasti takode je bio i moj, sva energija koju je emitovao njihov divlji eros bila je energija koja je i u meni stvarala – doduše još nedozrelu, neartikulisanu, nesvesnu – ali ipak takode snagu divljeg erosa. Sklupčani embrion, još nerođeno stvorenje, maleno biće koje u majčinoj utrobi sisa prst, samo je divlji eros doživljavalo kao istinski eros, osetivši da je njegov vrhunac, njegov čudni smisao upravo u neobuzdanosti, preterivanju, animalnosti: ako nas Ljubav čini ravnim bogovima, rekao bi sklupčani embrion svojim nemuštim jezikom, onda nas telesnost na jedan sakralni način vraća našim korenima, našim arhetipovima...

*

...Bio sam zatočenik sna, bio sam ameba. Živeo sam u vodi, živeo sam nestvarno, živeo sam životom bespolnog organizma, živeo sam za onaj čas kada ću se susresti sa drugim entitetom i spojiti u potpunosti, živeo sam za to pretapanje kada postajemo novo, jedinstveno telo i novo, jedinstveno biće. Živeo sam nesvestan da je to zapravo savršenstvo, živeo sam nesvestan da je savršenstvo i posedovanje promenljivog oblika tela, živeo sam nesvestan da savršenstvo

predstavlja i mogućnost razmnožavanja prostom deobom, kada se iz jednog preobraziš u Dva. Živeo sam nesvestan da je svako razmnožavanje na izvestan način erotski čin, živeo sam nesvestan da imam moći koje nemaju ni najrazvijenija božja stvorenja. Živeo sam i jednostavno plutao, nošen vodenim strujama i svojim mutnim nagonima...

...Bio sam zatočenik sna, bio sam Biće Ništavila. Ili sam bio Ništavilo samo: sastojao sam se od Mraka, bio sam prvobitni Haos, bio sam Nebiće koje će u kosmološkoj erotskoj Igri Stvaranja začeti beskrajne svetove i bezbrojna bića tih svetova, a ova će – opet – u odrazu moje prvobitne igre ponavljati svoje (beskrajne, bezbrojne) oblike erotske igre i istovetnog stvaranja...

Ijan Makjuan
MEĐU ČARŠAVIMA

Te noći Stiven Kuk je imao vlažan san, prvi posle mnogo godina. Potom je ležao budan na leđima, s rukama pod glavom, dok su se poslednje slike iz sna gubile u tami i dok mu se hladila sperma koja mu se, začudo, sakupila negde ispod krsta. Ležao je mirno sve dok svetlost nije postala plavičastosiva, a onda je otišao da se okupa. I tamo je ležao dugo, pospano zureći u svoje svetlo telo pod vodom.

Prethodnog dana imao je sastanak sa svojom ženom u jednom kafiću s fluorescentnom svetlošću i stonim pločama od tvrde crvene plastike. Bilo je pet sati kad je stigao i gotovo se sasvim smrklo. Kako je i očekivao, bio je tamo pre nje. Posluživala je jedna mala Italijanka; moglo joj je biti devet ili deset godina. Pogled joj je bio tmuran, opterećen brigama odraslih. Marljivo je dva puta u svoju beležnicu zapisala reč „kafa“, otkinula list, pocepala ga na pola i jedan deo, okrenut poledinom, pažljivo spustila na njegov sto. Zatim se odgegala da uključi velik i blistav aparat za espresso. Bio je jedini gost u kafiću.

Njegova žena posmatrala ga je spolja s pločnika. Mrzela je jeftine kafiće i htela je da se uveri da je on tu pre no što uđe. Opazio ju je kad se okrenuo na stolici da uzme espresso od devojčice. Stajala je, poput duha, iza ramena njegove vlastite figure koja se ogledala na staklu, poluskrivena u kapiji s druge strane ulice. Mora da je verovala da on iz osvetljenog kafića ne može da pronikne pogledom kroz spoljašnju tamu. Da bi joj učvrstio to uverenje, pomerio je stolicu tako da mu potpuniye vidi lice. Promešao je espresso i posmatrao konobaricu koja se pospano oslonila na šank i upravo izvlačila iz nosa dugo srebrno vlakno. Vlakno se smotalo i skupilo na vrhu njenog kažiprsta, kao bezbojan biser. Kratko vreme zurila je u njega, pa ga je razmazala po butinama tako fino da je iščezlo.

Kad je njegova žena ušla, najpre ga nije ni pogledala. Prišla je pravo šanku, naručila kafu od devojčice i sama je prišla stolu.

„Volela bih“, prosiktala je otvarajući kesicu sa šećerom, „da ne biraš ovakva mesta“.

Popustljivo se nasmešio i jednim gutljajem iskapio kafu. Ona je svoju pažljivo srkutala, napućivši usta. Potom je iz tašne izvadila ogledalce i paketić papirnih maramica. Obrišala je svoje crvene usne i skinula s jednog sekutića crvenu mrlju. Zgužvanu maramicu spustila je na tacnu i zatvorila tašnu, škljocnuvši patent-zatvaračem. Stiven je posmatrao kako maramica upija prolivenu kafu i postaje siva. Reкао je: „Imaš li jednu i za mene?“ Dala mu je dve.

„Nećeš valjda početi da plačeš?“

Prilikom jednog ovakvog sastanka bio se rasplakao. Nasmešio se. „Hoću da obrišem nos.“ Mala Italijanka sela je za obližnji sto i rasprostrla po njemu nekoliko listova papira. Bacila je pogled preko na njih, a onda se toliko nagnula

napred da joj se nos sasvim približio stolu. Počela je da unosi kolone brojeva. Stiven je promrmljao: „Obračunava pazar.“

Njegova žena je prošaptala: „To se ne bi smelo dozvoliti, dete u takvom uzrastu.“ Otkrivši da su ovog puta složni, što je bila retkost, odvrtili su pogled jedno od drugog.

„Kako je Miranda?“, najzad je progovorio Stiven.

„Dobro.“

„Svratiću da je vidim u nedelju.“

„Ako želiš.“

„A sem toga...“ Stivenov pogled počivao je na devojčici, koja je sad klatila nogama i sanjerala. Ili možda prisluškiivala.

„Sem toga, kad počne raspust, hoću da Miranda dođe i provede kod mene nekoliko dana.“

„Ona to ne želi.“

„Radije bih da to čujem od nje.“

„Sama ti to neće reći. Stvorićeš joj osećanje krivice ako je budeš pitao.“ Otvorenim dlanom lupio je snažno po stolu.

„Slušaj!“ Gotovo da je viknuo. Dete je podiglo pogled i Stiven je osetio njen prekor. „Slušaj“, rekao je mirno, „razgovaraću s njom u nedelju i sam ću proceniti.“

„Ona ti neće doći“, rekla je njegova žena; ponovo je, škljocnuvši, zatvorila tašnu, kao da se tamo, sklupčana, krije njihova kći. Oboje su ustali. Ustala je i devojčica i prišla da od Stivena uzme novac; veliku napojnicu primila je a da to nije ni primetila. Izvan kafića, Stiven je rekao: „Onda u nedelju.“ Ali njegova žena već se udaljavalala i nije ga čula.

Te noći imao je vlažan san. San se ticao kafića, devojčice i aparata za kafu. Završio se iznenadnim i intenzivnim uživanjem, ali u tom trenutku nije mogao da se seti pojedinosti. Izišao je iz kade vreo i s osećajem vrtoglavice, činilo mu se da će početi da halucinira. Uspostavivši ravnotežu pokraj

kade, sačekao je da to prođe – izvesno lelujanje prostora između predmeta. Obukao se i izišao napolje, u mali vrt pun bolesnog drveća, koji je delio s ostalim susedima. Bilo je sedam sati. Drejk, samozvani čuvar vrta, bio je već na koljenima pored jedne klupe. Strugalo za farbu u jednoj ruci, boca bezbojne tečnosti u drugoj.

„Golubja pogan“, zarežao je Drejk put Stivena. „Ispoganih su i niko ne može da sedne. Niko.“ Stiven je stajao iza starca, ruku duboko zarivenih u džepove, i posmatrao ga kako obrađuje sive i bele mrlje. Osetio se okrepljenim. Duž ivice vrta kružila je uska staza, izrivena od svakodnevnog prometa šetača pasa, pisaca sa stvaralačkom blokadom i bračnih parova u krizi.

Šetajući tuda, Stiven je sad – što je i inače često činio – mislio na Mirandu, svoju kći. U nedelju će napuniti četrnaest godina, danas treba da joj nađe neki poklon. Pre dva meseca poslala mu je pismo: „Dragi tata, vodiš li računa o sebi? Mogu li, molim te, da dobijem dvadeset pet funti da kupim gramofon? Voli te Miranda.“ Odgovorio je odmah i zažalio zbog toga već u trenutku kad je dao pismo iz ruku: „Draga Miranda, stvarno vodim računa, ali ne bih mogao da udovoljim...“ itd. Zapravo, obraćao se svojoj ženi. U uredu za svrstavanje pošte razgovarao je sa simpatičnim službenikom, koji ga je, uhvativši ga za lakat, poveo sa sobom i izveo iz prostorije. Želite da povratite svoje pismo? Ovu da, molim. Prošli su kroz staklena vrata i izišli na mali balkon. Ljubazni službenik zamahom ruke pokazao mu je spektakularan prizor, prostor od dva jutra pun muškaraca, žena, mašina i pokretnih prenosnih traka. E pa, odakle želite da počnemo?

Vrativši se po treći put na svoje polazište, primetio je da je Drejk otišao. Klupa je bila čista i mirisala na alkohol. Seo

je. Poslao je Mirandi trideset funti, tri nove novčanice od po deset funti u preporučenom pismu. Žalio je i zbog toga. Onih pet viška tako su jasno otkrivale njegovu krivicu. Dva dana pisao joj je pismo, trapavo, plačevno pismo, koje ni o čemu posebnom nije govorilo: „Draga Miranda, slušao sam pre neki dan pop muziku na radiju i nisam mogao da se ne začudim rečima koje...“ Na takvo pismo nije mogao da očekuje odgovor. Ipak, dobio ga je deset dana kasnije: „Dragi tata, hvala za novac. Kupila sam muzikovks džunior, isti kao i moja prijateljica Šarmijen. Voli te Miranda. P.S. Ima dva zvučnika.“

Vrativši se kući skuvao je kafu, poneo je u svoju radnu sobu i zapao u blagu obamrlost koja mu je omogućila da radi tri i po sata bez prekida. Recenzirao je jednu brošuru o viktorijanskim shvatanjima menstruacije, završio još tri stranice kratke priče na kojoj je radio, zabeležio ponešto u svoj nasumice sastavljan dnevnik. Otkucao je: „noćna policija kao poslednji hropac jednog starca“, pa je to precrtao. Iz fioke je izvadio debelu svesku za knjiženje i uneo u kolonu za ostvarene rezultate: „Prikaz... 1500 reči. Kratka priča... 1020 reči. Dnevnik... 60 reči.“ Izvadiвши iz kutije na kojoj je pisalo „pera“ jedno s crvenim mastilom, linijom je izdvojio taj dan, zatvorio svesku i vratio je u fioku. Stavio je opet navlaku na pisaću mašinu, vratio telefon na njegovo mesto, sudove od kafe metnuo na poslužavnik i izneo, zaključao za sobom vrata radne sobe, i time priveo kraju jutarnji ritual, nepromenjen već dvadeset tri godine.

Išao je brzo Oksfordskom ulicom, nabavljao poklone za ćerkin rođendan. Kupio je farmerke i par patika od obojenog platna koje su podsećale na boje američke zastave. Kupio je tri dukserice u boji sa smešnim natpisima „Kiša u mom srcu“, „Još uvek devica“ i „Državni univerzitet Ohajo.“

Od neke žene na ulici kupio je mirišljivu kuglicu i kocke za igru, kupio je i ogrlicu od plastičnih perli. Kupio je knjigu o ženama heroinama, neku igru s ogledalima, kupon za ploče u vrednosti od pet funti, svilenu ešarpu i staklenog konjića. Pošto ga je svilena ešarpa podsetila na donje rublje, odlučno se vratio u radnju.

Erotična, pastelna tišina odeljenja za žensko donje rublje probudila je u njemu osećanje zabrane; obuzela ga je čežnja da negde privilegne. Oklevao je na ulazu u odeljenje, a zatim se predomislio. Kupio je bočicu kolonjske vode na drugom odeljenju i vratio se kući u stanju mračnog uzbuđenja. Poređao je poklone po kuhinjskom stolu i pregledao ih s gađenjem – njihovo preobilje bilo je odvratno i odavalo je nadmenost. Nekoliko minuta stajao je pred kuhinjskim stolom, zagledao redom svaki predmet, pokušavao da ponovo doživi onu sigurnost koju je imao dok ih je kupovao. Kupon za ploče stavio je na stranu, a ostalo je potrpaio u plastičnu kesu i bacio u orman u hodniku. Potom je skinuo cipele i čarape, legao na nenamešten krevet, prešao prstom preko bezbojne mrlje koja se stvrdnula na čaršavu, a zatim spavao sve dok se nije smrklo.

Naga od struka nagore, Miranda Kuk ležala je preko kreveta, raširenih ruku, lica zaronjenog u jastuk; jastuk je duboko utonuo pod njenom plavom kosom. Sa stolice kraj kreveta ružičasti tranzistor metodično je emitovao kompozicije s top-liste. Pozno poslepodnevno sunce prodiralo je kroz spuštene zavese i ispunjavalo sobu gustim zelenilom tropskog akvarijuma. Mala Šarmijen, Mirandina prijateljica, prevlačila je noktima gore-dole po Mirandinim bledim, besprekornim leđima.

Šarmijen je takođe bila naga, i činilo se da vreme stoji. Poređane duž ogledala na toaletnom stolu, stopala sakrivenih

teglicama i tubama s kozmetičkim sredstvima, ruku podignutih u stalnom iznenađenju, sedele su odbačene lutke iz Mirandinog detinjstva. Šarmijenini pokreti bivali su sve sporiji dok se nisu sasvim zaustavili; šake su joj sad mirno počivale na prijateljičnim krstima. Piljila je u zid ispred sebe i rasejana se njihala. Slušala je.

*...Zaključali su se svi u dečjoj sobi,
Na ušima im slušalice,
Vratovi im prljavi,
Prava deca dvadesetog veka.*

„Nisam znala da je i to na listi“, rekla je. Miranda je okrenula glavu i progovorila ispod kose. „Vratilo se“, objasnila je. „Nekad su to pevali *Rolingstounsi*.“

*Ne misliš li
Da za tebe ima mesta
Među čaršavima?*

Kad se završilo, Miranda je razdražljivo progovorila, nadjačavši histeričan glas disk-džokeja. „Prestala si. Zašto si prestala?“

„Već celu večnost ti to radim.“

„Rekla si pola sata za moj rođendan. Obećala si.“ Šarmijen je opet počela. Miranda je, uzdišući kao neko ko dobija što je zaslužio, zaronila glavu u jastuk. Spolja je dopiralo monotono, umirujuće zvrjanje motora, sirena na kolima za hitnu pomoć zavijala je tonom koji se ravnomerno dizao i spuštao, neka ptica počela je da peva, zamukla, pa opet zapevala, negde dole začulo se zvono, a potom više puta glasno dozivanje, oglasila se još jedna sirena, ovog puta na većoj udaljenosti... Sve je to bilo tako daleko od ove podvodne tame gde se vreme zaustavilo, gde Šarmijen nežno povlači noktima po leđima svoje prijateljice za njen rođendan. Opet su začule glas. Miranda

se pomakla i rekla: „Mislim da me to mama zove. Mora da je došao tata.“

Kad je zazvonio na ulaznim vratima, na vratima kuće gde je živeo šesnaest godina, Stiven je pretpostavljao da će mu otvoriti njegova kći. Obično je tako bivalo. Ali ovog puta pojavila se njegova žena. Tri betonska stepenika davala su joj prednost; streljala ga je očima odozgo, čekala da progovori. Nije imao ništa spremno za nju.

„Je li... je li Miranda tu?“, najzad je upitao. „Malo kasnim“, dodao je i, okušavajući sreću, uputio se uz stepenice. Ona se u poslednjem trenutku pomerila u stranu i raskrili la vrata.

„Gore je“, rekla je bezbojnim glasom dok se Stiven provlačio unutra, pokušavajući da je ne dodirne. „Idemo u veliku sobu.“ Stiven je krenuo za njom u udobnu, sasvim neizmenjenu sobu, gde su se od poda do tavanice nizali redovi knjiga koje je ostavio za sobom. U jednom uglu, prekriven grubim platnom, stajao je njegov klavir. Stiven je prešao rukom po njegovoj obloj ivici. Pokazavši rukom na knjige, rekao je: „Moram svega ovog da te oslobodim.“

„Kad ti bude odgovaralo“, kazala je dok mu je nalivala šeri. „Nema razloga za žurbu.“ Stiven je seo za klavir i podigao poklopac.

„Svira li još neka od vas dve?“ Prešla je preko sobe donoseći mu čašu i stala kraj njega.

„Ja nikad nemam vremena. A Mirandu više ne zanima.“ Prešao je prstima po mekim, prostranim dirkama, pritisnuo pedalu i slušao kako zvuk zamire.

„Je li naštimovan?“

„Jeste.“ Nastavio je da pritiska dirke i počeo da improvizuje melodiju, ili nešto nalik na melodiju. Rado bi zaboravio

zbog čega je došao, rado bi ostao sam i proveo jedan sat za klavirom, za svojim klavirom.

„Nisam svirao više od godinu dana“, pokušao je da objasni. Njegova žena nalazila se u tom trenutku kraj vrata i spremala se da pozove Mirandu, tako da je morala da izdahne kako bi rekla:

„Stvarno? Zvuči mi sasvim dobro. Miranda!“, viknula je, „Miranda, Miranda!“ Glas joj se dizao i spuštao, bila su to tri tona; treći, viši od prvog, gubio se s ispitivačkim prizvukom. Stiven je odsvirao ta tri tona i njegova žena je iznenađena zamukla. Pogledala ga je oštro. „Baš si pametan.“

„Ti znaš da imaš muzikalan glas“, rekao je Stiven bez ironije. Ona je zašla dublje u sobu.

„Još uvek nameravaš da pozoveš Mirandu kod sebe?“

Stiven je spustio poklopac na klaviru i pomirio se s tim da počinju neprijateljstva.

„Jesi li je obrađivala?“ Skrstila je ruke.

„Ona neće poći s tobom. Ili bar neće sama.“

„U stanu nema mesta i za tebe.“

„Hvala Bogu da nema.“

Stiven je ustao i podigao ruke uvis poput indijanskog poglavice.

„Nemojmo“, rekao je. „Nemojmo.“ Klimnula je glavom, prišla opet vratima i pozvala ćerku ujednačenim glasom, koji se nije dao podražavati. Potom je brzo izgovorila: „Govorim o Šarmijen. O Mirandinoj prijateljici.“

„Kakva je?“

Oklevala je. „Ona je gore. Videćeš je.“

„A, tako...“

Sedeli su u tišini. Stiven je odozgo čuo kikot, poznato, udaljeno šuštanje vode u cevi, čuo je kako se vrata spavaće sobe otvaraju i zatvaraju. Uzeo je s police neku knjigu o

snovima i počeo da je prelistava. Primetio je da njegova žena napušta prostoriju, ali nije digao pogled. Sunce na zalašku osvetlilo je sobu. „Polucija u snu ukazuje na seksualnu prirodu celog sna, koliko god nejasna ili neverovatna bila njegova sadržina. Snovi koji dostižu vrhunac u poluciji mogu otkriti predmet snevačeve želje, kao i njegove unutrašnje konflikte. Orgazam ne ume da laže.“

„Ćao, tata“, rekla je Miranda, „Ovo je Šarmijen, moja prijateljica.“ Svetlost mu je udarala u oči i najpre je pomislio da se drže za ruke, jedna uz drugu tu pred njim kao da su majka i dete, osvetljene odostrag narandžastim umirućim suncem, u očekivanju pozdrava. Domaločašnji smeh kao da se pritajio u njihovom ćutanju. Stiven je ustao i zagrlio kćer. Na dodir je bila drugačija, možda snažnija. Mirisala je drugačije, najzad je imala svoj privatni život, za koji nikom nije morala da polaže račune. Gole ruke bile su joj veoma tople.

„Srećan rođendan“, rekao je Stiven, sklopivši oči dok ju je stezao i pripremajući se da pozdravi sićušnu priliku kraj nje. Uzmaknuo je smešeći se i gotovo kleknuo na tepih da bi se rukovao sa njom, s tom lutkastom figuricom pokraj njegove kćeri, jedva višom od metra, čije mu je drveno, preveliko lice odgovaralo nepomičnim osmehom.

„Pročitala sam jednu vašu knjigu“, bile su njene prve, smirene reči. Stiven je ponovo seo na stolicu. Devojčice su stajale pred njim kao da žele da ih on opiše i uporedi. Mirandina dukserica nije dopirala do struka, njene napupele grudi podigle su ivicu majice iznad stomaka. Šaka joj je zaštitnički počivala na prijateljičinom ramenu.

„Stvarno?“, rekao je Stiven posle izvesne pauze. „Koju?“

„Onu o evoluciji.“

„Aha...“ Stiven je iz džepa izvadio koverat s kuponom za ploče i dao ga Mirandi. „Nije bog zna šta“, rekao je,

pomišljajući na vreću punu poklona. Miranda se povukla na jednu stolicu da bi otvorila koverat. Ali patuljica je i dalje stajala pred njim i ukočeno ga gledala. Prstima je uvtala rub svoje dečje haljine.

„Miranda mi je mnogo pričala o vama“, rekla je učtivo. Miranda je digla pogled i zakikotala se.

„Ne, nisam“, pobunila se. Šarmijen je nastavila:

„Mnogo se ponosi vama.“ Miranda se zarumenela. Stiven se pitao koliko li Šarmijen ima godina.

„Nisam joj baš dao mnogo razloga za to“, čuo je sopstvene reči i pokretom ruku ukazao na sobu da bi naznačio prirodu svoje porodične situacije. Majušna devojčica strpljivo mu je piljila u oči; za trenutak, bio je na ivici da se potpuno ispovedi. Znaš, nikad u braku nisam zadovoljio svoju ženu. Njeni orgazmi su me prestravlivali. Miranda je pronašla poklon. S kratkim uzvikom ustala je sa stolice, obavila mu ruke oko vrata i, nagnuvši se, poljubila ga u uvo.

„Hvala ti“, promrmljala je uzbuđeno i glasno, „hvala ti.“ Šarmijen se približila još nekoliko koraka, sad je gotovo stajala među njegovim raširenim nogama. Miranda se smestila na naslon stolice. Padao je mrak. Osećao je na vratu toplinu Mirandinog tela. Skliznula je još malo dublje i metnula mu glavu na rame. Šarmijen se pomakla. Miranda je rekla: „Drago mi je što si došao“ i podigla kolena da bi zauzela još manje prostora. Stiven je spolja čuo kako se žena kreće iz sobe u sobu. Podigao je ruku, obavio je oko ćerkinih remena, pažljivo izbegavajući da joj dotakne grudi, i čvrsto je zagrlio.

„Hoćeš li doći kod mene za vreme praznika?“

„Sa Šarmijen...“, govorila je detinjasto, ali ton joj je bio fino podešen, bilo je u njemu i pitanja i uslovljavanja.

„Sa Šarmijen“, složio se Stiven. „Ako ona to želi.“ Šarmijen je spustila pogled i rekla skromno: „Hvala.“